

Ezt az oldalt gépi fordítással [\[Link\]](#) fordították le. A gépi fordításokban előfordulhatnak az egyértelműséget és a pontosságot potenciálisan csökkentő hibák; az ombudsman nem vállal felelősséget az esetleges eltérésekért. A legmegbízhatóbb és jogilag korrekt tájékoztatásért olvassa el a fenti linken található, angol nyelvű forrásverziót. Bővebb információért tekintse meg [nyelvi és fordítási politikánkat \[Link\]](#).

A\

Határozat

Ügy 1487/2016/EIS - **Vizsgálat megindítása** 11/07/2017 - **Határozat** 11/07/2017 - **Érintett intézmények** Európai Bizottság (További vizsgálat nem indokolt) |

Az ügy az Európai Bizottság által egy olyan panaszra adott válasszal volt kapcsolatos, amely azt állította, hogy a fogyatékos személyeket a dohánytermékeken használt figyelmeztető képpel megbélyegzik.

A panaszos, a szociális ügyekért felelős ombudsman és a németországi Schleswig-Holstein Diszkrimináció-ellenes Hivatalának vezetője azt állította, hogy az a kép, amely egy kerekesszékesben ülő személyt ábrázol egy olyan szöveg mellett, amely szerint „a dohányzás agyvérzést és fogyatékossgágot okoz” rossz fényben tünteti fel a fogyatékossgal élő személyeket. Az érintett kép egyike az Európai Bizottság által megadott hasonló képeknek.

Az Európai Bizottság kifejtette, hogy a képek célja az emberek tájékoztatása a dohányzás kockázatairól. Az Európai Bizottság azt is hozzátette, hogy a képeket nagyon szigorú kiválasztási eljárást követően választották ki.

Az ombudsman megvizsgálta az ügyet és az Európai Bizottság magyarázatát összességében indokoltnak találta. Következésképpen úgy döntött, hogy ebben a szakaszban a panasz további kivizsgálása nem indokolt. Ugyanakkor az ombudsman megérti, hogy az ilyen képek feltüntetését a fogyatékossgal élő személyek és az őket képviselő szervezetek negatívan értékelik. Az ombudsman következtetésképpen úgy véli, hogy a jövőre nézve és a különféle érdekek lehető legjobb egyensúlyának megteremtése érdekében hasznos volna egyeztetni a megfelelő civil társadalmi csoportokkal az érzékeny témájú képeknek a közzététele előtti kiválasztásáról.

A panasz hátteréről

1. A panaszos a szociális ügyek ombudsmanja és a németországi Schleswig-Holstein megkülönböztetés elleni hivatalának vezetője.

2. A dohánytermékekről szóló uniós irányelv [1] előírja, hogy a cigaretták és a cigarettafőzésre szánt dohánytermékek csomagolása kombinált egészségügyi figyelmeztetéseket tartalmaz, amelyek i. képből, ii. szöveges figyelmeztetésből és iii. a leszokásra vonatkozó információkból állnak. A használandó képi figyelmeztetések „könyvtárát” külön felhatalmazáson alapuló irányelv (a „Képfeljelölésekről szóló irányelv”) [2] határozza meg.

3. 2016. augusztus 22-én a panaszos elődje levelet intézett a Bizottsághoz, amelyben rámutatott, hogy hivatalához számos panasz érkezett a dohánytermékek csomagolásán használt képfeljelöléssel kapcsolatban (a kép szövege szerint a *moking stroke-ot és fogyatékoságot okoz*). Úgy vélték, hogy az egyik kép, amely egy kerekesszékes személyt ábrázol, diszkriminálta és megbélyegezte a fogyatékkal élőket. Azzal érveltek, hogy a kép a kerekesszékesben lévő embereket rossz fényben ábrázolja, miközben egyértelműen nem minden olyan fogyatékoságot, amely a kerekesszék használatát követeli meg, a dohányzás okozta.

4. 2016. szeptember 21-én a Bizottság válaszolt a panaszosnak. Sajnálatainak adott hangot amiatt, hogy egyesek úgy érezték, hogy a kép miatt hátrányos megkülönböztetés éri őket. Azzal érvelt azonban, hogy a kép nem stigmatizál senkit, és nem is diszkriminatív. Kijelentette, hogy az általa használt különböző képek célja az volt, hogy tájékoztassák a potenciális fogyasztókat a dohányzás kockázatairól. A Bizottság továbbá kifejtette, hogy a képeket egy nagyon szigorú kiválasztási eljárást követően választották ki, amelyben különös figyelmet fordítottak a dohányfogyasztás megelőzésére és csökkentésére irányuló általános célkitűzésre. E célból a Bizottság orvosszakértőkkel is konzultált [3].

5. A panaszos elégedetlen volt a Bizottság válaszával, és az ombudsmanhoz fordult.

A vizsgálat

6. Az ombudsman vizsgálatot indított a panasz ügyében, és a következő állítást állapította meg:

A Bizottság nem adott meggyőző és kimerítő választ a panaszosnak.

7. A vizsgálat során az ombudsman megfelelően figyelembe vette a panaszban szereplő információkat. Különösen alaposan elemezte a Bizottság és a panaszos közötti levelezést, mielőtt a panaszos az ombudsmanhoz fordult volna. Az ombudsman saját kutatásokat is végzett, többek között kapcsolatot tartott az Európai Fogyatékosügyi Fórummal. Ez utóbbi aggodalmának adott hangot a képek megfelelőségével kapcsolatban.

Azon állítás, hogy a Bizottság nem adott megfelelő választ

Az ombudsmanhoz benyújtott érvek

8. A panaszos véleménye szerint a kép megbélyegezte a fogyatékkal élőket. Azzal érvelt, hogy a kerekesszék használatát igénylő fogyatékoság általában nem a dohányzás eredménye. Ezen kívül a kép a kerekesszékes felhasználókat úgy ábrázolta, mint „vastag, boldogtalan és kétségbeesett”. Utalt továbbá annak a weboldalnak a tartalmára is, amelyre a Bizottság a panaszra adott válaszában hivatkozott. A panaszos azon a véleményen volt, hogy e link

tartalma tévesen támasztja alá azt a nézetet, hogy a képek „orvosilag helyesek”. Azt is kifogásolta, hogy a Bizottság csak szerzői jogi kérdésekkel kapcsolatos jogi szakértőkkel folytatott konzultációt.

Az ombudsman értékelése

9. Az ombudsman tisztában van azzal, hogy a fogyatékossgal élő személyekről készült képek használata érzékeny kérdés, amely nemzeti szinten rendkívül ellentmondásos [4] . A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény 8. cikkével összhangban a részes államoknak tartózkodniuk kell attól, hogy negatív képeket hozzanak létre a fogyatékossgal vagy az ilyenként érzékelhető képek tekintetében. Ehelyett a fogyatékossgal élő személyek pozitív megítélését kell előmozdítaniuk.

10. Ugyanakkor az ombudsman megjegyzi, hogy a dohányzás komoly közegészségügyi problémát jelent az EU-ban. Ebben az esetben a kép azt mutatja, hogy a dohányzás számos negatív következménye a dohányzással összefüggő betegségekből eredő súlyos cselekvőképtelenség. A Bizottság kifejtette, hogy i. a képek célja, hogy tájékoztassák és figyelmeztessék a meglévő és potenciális dohányosokat az ilyen kockázatokról, és ii. konzultált orvosszakértőkkel a képekről és a kísérő szöveges figyelmeztetés megfelelőségéről.

11. A dohánytermékek használatának csökkentésére és megszüntetésére irányuló célkitűzés kétségtelenül az egyik legfontosabb közegészségügyi prioritás az EU-ban. A grafikus és néha sokkoló képek használata már egy ideje szerves részét képezi az e cél elérésére irányuló erőfeszítéseknek. A megfelelő képek kiválasztásakor egyensúlyt kell teremteni a hatékonyság maximalizálása és az olyan emberek helyzetére való érzékenység biztosítása között, akik számára egyes képek sértőek lehetnek. A dohánytermékeken egészségügyi figyelmeztetésként való felhasználásra jóváhagyott képeket egy felhatalmazáson alapuló uniós irányelv [5] melléklete tartalmazza. Az ombudsman megbízatása nem teszi lehetővé számára, hogy megkérdőjelezze az uniós jogalkotó által jóváhagyott jogszabályok tartalmát. Az ombudsman azonban úgy véli, hogy összességében a Bizottság ésszerű választ adott a panaszra, és ennek megfelelően nincs alap további vizsgálatra.

12. Ugyanakkor az ombudsman hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az uniós közigazgatás figyelembe vegye a polgárok megítélését, és hogy elő kell mozdítani az EU-ról alkotott pozitív képet. A dohánytermékek csomagolására nyomtatandó képek jövőbeli felülvizsgálata során az ombudsman úgy véli, hogy hasznos lenne, ha a Bizottság széles körben, és nem csupán az egészségügyi szakemberekkel konzultálna. Amint azt e panasz is mutatja, e képek némelyike különösen érzékeny lehet a fogyatékossgal élő személyek esetében. Ennek megfelelően az ombudsman úgy véli, hogy az egyrészről a fogyatékossgal élő személyek jogai és érdekei, másrészről a közegészségügyi szempontok közötti lehető legjobb egyensúly megteremtése érdekében különösen hasznos lenne a megfelelő civil társadalmi csoportokkal folytatott konzultáció.

Következtetés

A panasz kivizsgálása alapján az ombudsman a következő következtetéssel zárja le azt.

További vizsgálatok nem indokoltak.

Az ombudsman hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az uniós közigazgatás figyelembe vegye a polgárok megítélését, valamint azt, hogy elő kell mozdítani az EU-ról alkotott pozitív képet. A dohánytermékek csomagolására nyomtatandó képek jövőbeli felülvizsgálata során az ombudsman úgy véli, hogy hasznos lenne, ha a Bizottság széles körben, és nem csupán az egészségügyi szakemberekkel konzultálna. Amint azt a panasz is mutatja, a képek némelyike különösen érzékeny lehet a fogyatékkal élő személyek esetében. Ennek megfelelően az ombudsman úgy véli, hogy az egyrészt a fogyatékkal élő személyek jogai és érdekei, másrészt a közegészségügyi szempontok közötti lehető legjobb egyensúly megteremtése érdekében különösen hasznos lenne a megfelelő civil társadalmi csoportokkal folytatott konzultáció.

A panaszost és a Bizottságot tájékoztatni fogják erről a döntésről.

Emily O'Reilly

Európai ombudsman

Strasbourg, 2017.07.11.

[1] A tagállamoknak a dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártására, kiserelésére és értékesítésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről és a 2001/37/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. április 3-i 2014/40/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 127., 1. o.).

[2] A Bizottság 2014/109/EU felhatalmazáson alapuló irányelve (2014. október 10.) a 2014/40/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv II. mellékletének a dohánytermékeken feltüntetendő képi figyelmeztetések könyvtárának létrehozása tekintetében történő módosításáról (HL 2014. L 360., 22. o.).

[3] A Bizottság kijelentette, hogy a képre vonatkozó figyelmeztetésekkel kapcsolatban további információk találhatók a következő címen:

http://ec.europa.eu/health/tobacco/docs/pictorialwarnings_tpd_en.pdf [Link]

[4] Ez a helyzet például a közúti közlekedésbiztonsági kampányok esetében.

[5] Lásd a 2. lábjegyzetet.